

hoofdcontingent van de trekkende *A. anser*. Dat dit vogels uit Scandinavië zijn, is zeer waarschijnlijk: op 4-11-'62 werd een in Noord-Noorwegen gemerkte Grauwe Gans gesignaleerd (witte plastic halsring; med. J. A. van Ballegooijen, kooiker, en ITBON).

In '60 en '62 zijn de bastaardgansen zeker spoedig doorgetrokken; in '63—'64 bleef de vogel hangen tot 26 januari.

Van een „familieband” is mij niets gebleken; met name heb ik in de 4 jaren dat ik om Numansdorp waarneem, hier geen enkel exemplaar van de Canadese Gans gezien.

Enkele vragen en speculaties:

Het vrij geregeld waarnemen van een zó merkwaardige vogel in hetzelfde gebied doet de vraag rijzen of wellicht deze bastaardvorm niet zó zelden ontstaat, ofwel of de waarnemingen van '60, '62 en '63 betrekking hebben op één en dezelfde vogel (plaatstrouw op de trek). Zouden koptekening en andere details in het verenkleed bij een dergelijke bastaard met de jaren kunnen veranderen?

Volgens de redactie van Vår Fågelvärld is (was althans in 1962) onbekend of deze bastaard vruchtbaar kan zijn. Indien dit wel het geval zou wezen, dan zal wellicht de kruising van de bastaard met één van de oudersoorten resulteren in een moeilijker van die oudersoort te onderscheiden vogel. De wellicht bestaانبare vorm (*B.c.* x *A.a.*) x *B.c.* zou zeer veel kunnen lijken op de zuivere *B.c.* (Ook de beschreven bastaard zal men trouwens bij minder gunstige situatie voor observeren licht voor *B. canadensis* houden.)

Het is echter denkbaar, dat de hypothetische vorm (*B.c.* x *A.a.*) x *B.c.* en ook de beschreven bastaard door hun *A. anser*-voorouder — hetzij door erfelijkheid, hetzij door contact — meer dan de in Zweden uitgezette Canadese Gans tot trekken geneigd zouden zijn en dus relatief vaker en vroeger in het winterhalfjaar in Nederland zouden verschijnen. Het lijkt mij dan ook zaak elke „Canadese Gans” zo nauwkeurig mogelijk te observeren.

[De waarneming op 27-10-'63 aan de Knardijk — samen met de heer A. A. Hinloopen — van een „Canadese Gans” met een wit vlekje voor het oog, met een niet pikzwarte maar donker olijfgroene snavel met zwarte nagel, met niet zuiver witte doch wat „berookte” keelvlak en een vrij donkere borst was aanleiding tot deze speculatie. Kleurvariatie van (juv. ?) *Branta canadensis*?]

Mijn dank aan prof. dr. K. H. Voous, die mij de sleutel tot de door de waarnemingen van '60 en '62 ontstane puzzle — i.c. het Zweedse Tijdschrift — begin '63 toezond.

Numansdorp, 8 november 1964.

H. F. van der Lee.

VERMOEDELIJKE AZIATISCHE SPERWER IN NEDERLAND

Hens *et al.* (1960: 117) vermelden twee zeer grote Sperwers uit Nederland, die zij tot de Siberische vorm *Accipiter nisus nisosimilis* (Tickell) rekenen.

Thans kan melding worden gemaakt van een derde exemplaar in de collectie van het Zoölogisch Museum van de Universiteit van Amsterdam.

Coll. nr. 17.682. ♀ 1e jaar, 25 november 1963, IJsselmeerkust, Huizen (N.H.).

Levend gevangen, met vleugelwond, door Jac. van der Heyden (zie: Meded. Blad Vogelwerkgroep Amsterdam, KNNV, 2 (3), 1964, p. 5).

Vleugel $253\frac{1}{2}$, staart 190, tarsus 64, borstbeen (crista) 59 mm.

De grootste door ons tot dusverre gevonden vleugelmaat van een Nederlandse Sperwer (♀) bedroeg 249 mm; het borstbeen (crista) van deze vogel mat 58 mm.

Wanneer dezelfde maatstaf wordt aangelegd als door Hens *et al.* (1960), nl. dat de wijfjes met een vleugellengte groter dan 248 mm als *nisosimilis* moeten worden beschouwd, valt het bovenvermelde exemplaar uit Huizen zeker in deze categorie. Zonder ringgegevens blijft het evenwel hypothetisch of zulke grote, buiten de broedtijd in West-Europa vastgestelde vogels inderdaad uit Siberië afkomstig zijn. De determinatie als *nisosimilis* loopt dan ook vooruit op een statistische bewerking van de afmetingen van Nederlandse Sperwers uit alle maanden van het jaar. De determinatie is door de Taxonomische subcommissie van de Commissie voor de Nederlandse Avifauna aanvaard.

SUMMARY:

Presumed Asiatic Sparrow-Hawk in the Netherlands.

The following, exceptionally large specimen of Sparrow-Hawk is presumed to be referable to the Siberian race *Accipiter nisus nisosimilis* (Tickell); the maximum wing length of female *nisus* being 248 mm (see, Hens *et al.*, 1960):

♀, 1st year, 25 November 1963, Huizen, province North Holland.

Wing $253\frac{1}{2}$, tail 190, tarsus 64, breast bone (crista) 59 mm.

So far, the largest wing measurement known of Sparrow-Hawks collected in the Netherlands was 249 mm; its breast bone (crista) measured 58 mm.

This is the third record of *nisosimilis* accepted by the *Commissie voor de Nederlandse Avifauna*, the previous ones being adult males from 9 December 1912, and 20 February 1919, respectively.

REFERENCE:

Hens, P. A., G. C. A. Junge, J. G. van Marle, K. H. Voous (1960): Ondersoorten en ondersoortnamen in de lijst van Nederlandsche vogels. *Ardea* 50: 104—130.

K. H. Voous, J. Wattel.

WAARNEMING VAN EEN PETSJORA PIEPER (*Anthus gustavi*) (**).

Op 26 september 1964 zagen wij 's middags tussen Lelystad en Kamperhoek een pieper langs de dijkkant zitten die zo weinig schuw was, dat wij hem tot op ca. 8 m met de auto konden benaderen.

De opvallende rugtekening deed ons vermoeden met iets bijzonders te doen te hebben, hetgeen voor mij aanleiding was de vogel eerst fotografisch vast te